

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва

Кафедра менеджменту і адміністрування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор
Р. ШЕЛУДЬКО

11.02 _____ 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ

Галузь знань – 28 «Публічне управління та адміністрування»

Спеціальність «281 Публічне управління та адміністрування»

Освітньо-професійна програма – «Публічне управління та адміністрування»

Спеціалізація – ---

Факультет – менеджменту і економіки

Робоча програма дисципліни «Управління інноваціями» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня освіти галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування».

«26» серпня 2020 р. 18 с.

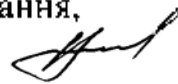
Розробник: **Шарко Інна Олександрівна**, доцент кафедри менеджменту і адміністрування, кандидат економічних наук, доцент.

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри менеджменту і адміністрування.

Протокол від «26» серпня 2020 р. № 1.

Завідувач кафедри менеджменту і адміністрування,
професор

«26» 08 2020 року

О. ГУТОВ

Схвалено навчально-методичною комісією факультету менеджменту і економіки.

Протокол від «26» серпня 2020 р. № 2.

Голова навчально-методичної комісії
факультету менеджменту і економіки,
к.е.н., доцент

Ю. ФІЛІМОНОВ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень підготовки	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань – 28 «Публічне управління та адміністрування»	Обов'язкова
Модулів – 2	Спеціальність – 281 «Публічне управління та адміністрування» Освітньо-професійна програма – «Публічне управління та адміністрування»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		4-й
Загальна кількість годин – 120		Семестр
		8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи здобувача – 8	Освітній рівень – перший (бакалаврський).	Лекції
		20 год.
		Практичні, семінарські
		20 год.
		Лабораторні
		–
		Самостійна робота
		80 год.
	Вид контролю: іспит	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – сформувати у студентів систему знань щодо теоретичних основ та практичних навичок управління інноваційною діяльністю організації, механізму формування інноваційної політики, особливостей фінансування інноваційних процесів та державного управління інноваційною діяльністю, обґрунтування інноваційної стратегії розвитку та виробничо-господарської діяльності виробництва.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Управління інноваціями» є: освоєння теоретичних основ розвитку і регулювання інноваційної діяльності; вивчення особливостей забезпечення життєздатності підприємств в умовах внутрішньої і зовнішньої конкуренції;

розробка і послідовна реалізація програм розвитку підприємств АПК;

уміння йти на ризик у розумних межах і спроможність нівелювати вплив ризикових ситуацій на фінансове становище підприємства;

вивчення механізму управління науково-технічним прогресом, впровадження нововведень (інновацій) як основи економічного росту, підвищення конкурентоздатності організацій і економіки в цілому.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

знати: механізм формування інноваційної політики аграрної сфери виробництва; особливості фінансування інноваційних процесів та державного управління інноваційною діяльністю; особливості розвитку інноваційної діяльності в організаційних формах аграрного виробництва; основні організаційні форми реалізації інноваційної діяльності; систему, принципи і методи стимулювання інноваційної діяльності в аграрному виробництві;

уміти: обґрунтовувати організаційно-економічні заходи, спрямовані на підвищення ефективності інноваційної діяльності в аграрному виробництві; організовувати раціональне використання інновацій для ефективного виробництва; обґрунтовувати інноваційну стратегію розвитку та виробничо-господарської діяльності аграрного виробництва; складати інноваційно-інвестиційні проекти; здійснювати економічне оцінювання прогресивних організаційно-технологічних прийомів виробництва; оцінювати інвестиційну привабливість та ефективність інноваційної діяльності підприємства.

Перелік компетентностей:

1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.
2. Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів.
3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.
4. Здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ.

5. Здатність використовувати систему електронного документообігу.
6. Здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій.
7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.
8. Здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати.
9. Здатність впроваджувати інноваційні технології.
10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.
11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

Міждисциплінарні зв'язки

Дисципліна та її розділи, що передують вивченню дисципліни:

1. Менеджмент.
2. Економічний аналіз.
3. Інформаційна інфраструктура.
4. Фінансово-бюджетне регулювання.

Дисципліна та її розділи, у яких використовують матеріали дисципліни:

1. Стратегічне управління.
2. Управління проектами.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Організація інноваційної діяльності

Тема 1. Інновації, інноваційні процеси: становлення теорії та сучасні тенденції розвитку

Сутність поняття «інновація». Класифікація новацій, інноваційних процесів, нововведень. Сучасні аспекти нововведень та розвитку конкуренції. Управління

інноваціями як сукупність принципів, методів і форм управління інноваційними процесами й інноваційною діяльністю. Інновації в теоріях економічного розвитку. Становлення теорії інноватики та її сучасні концепції

Тема 2. Інноваційна діяльність як об'єкт управління

Сутність понять «інноваційний процес» і «інноваційна діяльність». Технологія управління інноваціями

Тема 3. Державна підтримка інноваційних процесів

Роль держави у забезпеченні інноваційних процесів. Значення та принципи формування державної інноваційної політики для економічного зростання національної економіки України. Способи державного впливу на ефективність інноваційних процесів. Методи державної підтримки інноваційної діяльності. Національна інноваційна система. Особливості інноваційного розвитку в провідних індустриальних країнах.

Тема 4. Організаційні форми інноваційної діяльності

Сфера інноваційної діяльності. Ринковий механізм та інфраструктура інноваційної діяльності. Малий інноваційний бізнес: життєвий цикл і тенденції розвитку. Особливості менеджменту в наукових організаціях і малих інноваційних підприємствах. Інноваційні венчурні фонди. Роль венчурного бізнесу в розвитку інноваційної діяльності.

Змістовий модуль 2. Управління інноваційною діяльністю

Тема 5. Управління інноваційним розвитком організації

Стратегічне управління інноваційним розвитком організації. Стратегія нововведень і їхня класифікація. Планування інноваційної діяльності. Вплив структури управління на інноваційні можливості організації. Узгодження організаційної структури управління із стратегією нововведень. Мотиваційний механізм інноваційної діяльності. Форми та методи стимулювання інноваційної діяльності.

Тема 6. Управління інноваційним проектом

Інноваційний проект: поняття та основні види. Управління реалізацією інноваційних проектів. Ресурсне, Інформаційне забезпечення інноваційного проекту.

Тема 7. Оцінювання ефективності інноваційної діяльності організації

Ефективність інноваційної діяльності. Характеристика результатів і ефективність витрат на інноваційну діяльність. Інноваційна діяльність як об'єкт інвестування. Обґрунтування економічної ефективності інноваційного проекту. Критерії інвестиційної привабливості та оцінки інноваційних проектів. Методи оцінки інноваційних проектів.

Тема 8. Особливості управління інноваційною діяльністю в аграрному секторі економіки

Специфіка і напрями інноваційної діяльності в аграрному секторі. Роль аграрної науки в інноваційному розвитку економіки. Перспективні напрями активізації інноваційної діяльності в аграрному секторі України

2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	усього	у тому числі			
		л	с,п	лаб	с.р.
Змістовий модуль 1. Організація інноваційної діяльності					
Тема 1. Інновації, інноваційні процеси: становлення теорії та сучасні тенденції розвитку	18	4	4	-	10
Тема 2. Інноваційна діяльність як об'єкт управління	14	2	2	-	10
Тема 3. Державна підтримка інноваційних процесів	14	2	2	-	10
Тема 4. Організаційні форми інноваційної діяльності	14	2	2	-	10
Разом за змістовим модулем 1	60	10	10	-	40
Змістовий модуль 2. Управління інноваційною діяльністю					
Тема 5. Управління інноваційним розвитком організації	18	4	4	-	10
Тема 6. Управління інноваційним проектом	14	2	2	-	10
Тема 7. Оцінювання ефективності інноваційної діяльності організації	14	2	2	-	10
Тема 8. Особливості управління інноваційною діяльністю в аграрному секторі економіки	14	2	2		10
Разом за змістовим модулем 2	60	10	10	-	40
Усього годин	120	20	20	-	100

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Інновації, інноваційні процеси: становлення та сучасні тенденції розвитку	4
2	Інноваційна діяльність як об'єкт управління	2
3	Державна підтримка інноваційних процесів	2
4	Організаційні форми інноваційної діяльності	2
5	Управління інноваційним розвитком організації	2
6	Управління інноваційним проектом	2
7	Оцінювання ефективності інноваційної діяльності організації	1
8	Особливості управління інноваційною діяльністю в аграрному секторі економіки	1
	Разом	16

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Управління інноваційним проектом	2
2	Оцінювання ефективності інноваційної діяльності організації	1
3	Моніторинг та оцінка ефективності інноваційної діяльності аграрного підприємства	1

Разом	4
-------	---

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин

8. Самостійна робота

Самостійна робота студента належить до інформаційно-розвивальних методів навчання і є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Види самостійної роботи студентів за цільовим призначенням:

1. Вивчення нового матеріалу: читання та конспектування літературних джерел інформації; перегляд відеозаписів; прослуховування лекцій магнітних записів; інші види занять.

2. Поглиблене вивчення матеріалу: підготовка до контрольних, практичних, семінарів; виконання типових задач; інші види занять.

3. Вивчення матеріалу з використанням елементів творчості: проведення лабораторних робіт з елементами творчості; розв'язання нестандартних задач; виконання розрахунково-графічних робіт і курсових робіт; участь у ділових іграх і в розборі проблемних ситуацій; складання рефератів, доповідей, інформацій з заданої теми; інші види занять.

4. Вдосконалення теоретичних знань і практичних навичок в умовах виробництва: навчальні практикуми, робота на філіях кафедр; усі види практик.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Інновації в теоріях економічного розвитку. Становлення теорії інноватики та її сучасні концепції	10
2	Технологія управління інноваціями	10
3	Інноваційна політика аграрного підприємства	10
4	Управління інноваційними процесами	10
5	Сучасні організаційні форми реалізації інновацій	10
6	Фінансування та стимулювання інноваційних процесів	10
7	Державне управління інноваційною діяльністю	10
8	Моніторинг та оцінка ефективності інноваційної діяльності аграрного підприємства	10
	Разом	80

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання (далі ІНДЗ) необхідне для систематизації, закріплення і розширення теоретичних і практичних знань з дисципліни «Управління інноваціями». ІНДЗ дозволяє здобувачам опанувати необхідні практичні навички при вирішенні конкретних практичних завдань, розвитку навичок самостійної роботи й оволодіння методикою ведення наукових досліджень, пов'язаних з темою ІНДЗ.

ІНДЗ здобувачі виконують самостійно протягом вивчення дисципліни «Управління інноваціями» з проведенням консультацій викладачем дисципліни відповідно до графіка навчального процесу.

Вимоги до оформлення ІНДЗ

ІНДЗ припускає зміст наступних елементів наукового дослідження:

- практична значущість;
- комплексний і системний підходи до вирішення поставленого завдання;
- використання сучасних теоретичних методологій та наукові розробки досліджень за даною темою;
- застосування творчого підходу й відбиття власного бачення вирішення поставленого завдання.

Комплексний і системний підходи використається для розкриття теми й полягає у тому, що предмет дослідження підлягає багатобічному вивченню: теоретичні положення, практичні рішення й наробітки, аналіз, шляхи поліпшення й умови реалізації. При цьому необхідно дотримувати взаємозв'язку, послідовності й логічності викладу.

Використання сучасних теоретичні методології і наукові розробки досліджень за даною темою необхідно для проведення аналізу й обґрунтування засобів поліпшення ряду аспектів предмета й об'єкта дослідження. Для цього треба використати сучасні вітчизняні й закордонні результати досліджень.

Тему ІНДЗ здобувач виконує згідно з варіантом за останньою цифрою залікової книжки. Під час вивчення дисципліни «Управління інноваціями» здобувачі виконують одне ІНДЗ.

ІНДЗ повинно містити наступні розділи:

1. Титульний аркуш містить:
  - назва вищого навчального закладу;
  - назва кафедри;
  - назва навчальної дисципліни;
  - тема завдання;
  - дату подачі ІНДЗ викладачеві на перевірку – день, місяць, рік;
2. Зміст. Відбиває назву розділів (параграфів і т.п.) письмової роботи, які розкривають зміст ІНДЗ. Всі сторінки нумеруються (праворуч угорі). Винятком є титульний аркуш, тому нумерацію починають із цифри «2».
3. Вступ. Розкриває сутність, стан наукового завдання і її значення роботи. Тут же вказуються мету й завдання дослідження, інформаційну базу.
4. Основна частина. Розкриває наукове дослідження і відповідає обраній темі, вступу й висновкам ІНДЗ.
5. Висновки. У висновках указують результати, отримані при проведенні дослідження, пропозиції або рекомендації щодо вирішення поставленого завдання відповідно до результатів дослідження. Висновки мають корелювати з поставленими у вступі завданнями.
6. Список літератури. Джерела розмішують за абеткою прізвищ авторів або заголовків. Оформлення виконують в такому порядку:
  - нормативно-правові акти (Конституція, Закони, ГОСТ, ДСТУ і т.д.);

- використана література (у т.ч. періодична);
- література іноземними мовами;
- Інтернет-джерела з обов'язковою вказівкою сайта (порталу). Не допускається вказівка пошукових сайтів, сайтів рефератів тощо.

7. Додаток. До додатків можуть входити різноманітні таблиці, ілюстрації, схеми, діаграми та ін. У разі їх наявності оформлення відбувається наступним чином: після списку літератури оформляють окрему сторінку з написом у центрі: „ДОДАТКИ”, номер якої є останнім, котрий ставиться до обсягу ІНДЗ. Нумерацію додатків виконують шляхом використання заголовних букв алфавіту (А, Б, В,...), які розміщують праворуч у верхньої частині аркуша.

8. Вимоги до оформлення. Обсяг роботи 15 – 20 друкованих сторінок шрифт Times New Roman, 14, полуторний інтервал; поля: 20 мм з усіх боків.

Перелік орієнтовних тем

1. Інноваційні теорії та їх застосування в сучасній інноваційній діяльності.
2. Теорія «довгих хвиль» Миколи Кондратьєва в економіці.
3. Концепція циклічного розвитку економіки Й. Шумпетера.
4. Інновація як джерело сучасного економічного зростання країн.
5. Роль інновацій у забезпеченні конкурентоспроможності сучасних організацій.
6. Ознаки поняття “інноваційна економіка”.
7. Різновиди інновацій та їх особливості.
8. Причини нерівномірності інноваційної активності в умовах ринкової економіки.
9. Система кодування інновацій.
10. Розподіл інновацій за типом новизни для ринку.
11. Специфіка вивчення попиту на інновації в Україні.
12. Сутність поняття “інноваційний потенціал”.
13. Структурний аналіз попиту на інновації.
14. Державна інноваційно-інвестиційна політика України.
15. Формування науково-технічної політики на підприємстві.
16. Напрями вибору інноваційної політики підприємства.
17. Управління персоналом у наукових організаціях.
18. Планування інноваційної діяльності.
19. Поняття “кластеру” в інноваціях.
20. Вибір оптимального режиму роботи в науковій організації.
21. Методи проектування організаційних структур інноваційних формувань.
22. Венчурні інноваційні організації.
23. Лідерство в інноваційних організаціях.

24. Функціонування технопарків у світі.
25. Особливості інтеграції науки та виробництва в Україні.
26. Особливості міжнародного фінансування інновацій.
27. Специфіка систем фінансування інновацій в Україні.
28. Роль грантів у фінансуванні інноваційної діяльності.
29. Поняття “авторське право” та “промислова власність”.
30. Специфіка захисту авторського права в Україні.
31. Специфіка ефективності інновацій у венчурних організаціях.
32. Управління інноваційним проектом.
33. Оцінка ефективності інноваційних проектів.

10. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни використовуються наступні методи навчання:

Група методів за джерелом інформації і сприйняття навчальної інформації – **словесні** (лекція, семінари, бесіда, розповідь); **наочні** – (ілюстрація, демонстрація, презентація), **практичні** (збір інформації, її економічна обробка, розрахунки, графічно-схематичне зображення інформації).

Лекція - логічно вивершений, науково обґрунтований і систематизований виклад певного наукового або науково-методичного питання, ілюстрований, за необхідності, засобами наочності та демонстрацією дослідів. Лекція є однією з основних організаційних форм навчальних занять і, водночас, методів навчання.

Лекція із застосуванням ігрових методів - застосовуються методи мозкової атаки, методи конкретних ситуацій та інші, коли студенти самі формулюють проблему, і самі намагаються її вирішити.

Семінари - форма навчального заняття, при якій викладач організує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань. Семінарські заняття можуть проводитися у формі бесіди, доповідей, дискусій тощо.

Практичні заняття - форма навчального заняття, на якому викладач організує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом відповідно до сформульованих завдань.

Індивідуальне заняття - форма навчального заняття, що проводиться з окремими студентами з метою підвищення рівня їх підготовки та розкриття індивідуальних творчих здібностей.

Рольові ігри (інсценізація) – форма активізації студентів, за якої вони задіяні в процесі інсценізації певної виробничої ситуації у ролі безпосередніх учасників подій.

Консультація - форма навчального заняття, при якій студент отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування (проводяться протягом семестру – поточні консультації, семестрові та екзаменаційні).

Група методів за логікою передачі і сприйняття навчального матеріалу:— **індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні;**

Група методів за ступенем самостійного мислення при засвоєнні знань – **репродуктивні та продуктивні** (дослідницькі, пошукові, частково-пошукові);

Група методів за ступенем управління навчальним процесом: навчання під керівництвом викладача, самостійна робота студента з навчальною та науковою літературою, текстами лекцій, підготовка до семінарських і практичних занять, робота з комп'ютером, виконання письмових завдань.

11. Методи контролю

Система оцінювання знань та навичок здобувачів передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять. Перевірка та оцінювання знань здобувачів проводиться у наступних формах:

1. Оцінювання роботи здобувачів у процесі семінарських занять;
2. Оцінювання роботи здобувачів під час проведення практичних занять;
3. Проведення модульного контролю;
4. Проведення іспиту.

Поточне оцінювання знань та умінь здобувачів здійснюється під час проведення семінарських та практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача до виконання конкретної роботи.

Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи здобувача протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять;

- проходження поточного контролю;

- виконання модульного контрольного завдання.

Оцінювання проводиться за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

- ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;

- ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

- уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні завдань винесених на самостійне опрацювання та розгляд в аудиторії;

- логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії;

- вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Максимальна кількість балів ставиться за умови відповідності виконаного завдання здобувача або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. При оцінюванні практичних завдань увага приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то бальна оцінка буде знижена.

При проведенні поточного контролю визначається рівень знань здобувачів з теоретичних питань навчальної дисципліни. Завдання охоплюють провідні теми, які

вивчаються в межах даної навчальної дисципліни та згруповані за двома модулями, кожен з яких складається з завдань різного рівня складності.

Підсумковий контроль проводиться в кінці вивчення курсу у вигляді екзамену.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточний контроль та самостійна робота								Підсумковий тест	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4		
8	8	7	7	8	8	7	7	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
75–81	C		
65–74	D		
60–64	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

При оцінюванні знань і вмінь викладач дотримується таких правил:

Оцінка «А» - навчальний матеріал засвоєно у повному обсязі, здобувач володіє необхідними знаннями і вміннями. Здобувач точно формулює думки і обґрунтовує їх, послідовно, зв'язано викладає матеріал, ілюструє теоретичні знання, наводить приклади, аналізує, грамотно оформлює свою відповідь.

Оцінка «В» - відповідь здобувача виявляє розуміння матеріалу, правильне застосування знань і вмінь, необхідних для відповіді, але містять окремі незначні помилки і невеликі неточності.

Оцінка «С» - здобувач розуміє матеріал, але помиляється у застосуванні вмінь і знань, необхідних для відповіді.

Оцінка «D» - здобувач володіє знаннями і вміннями з дисципліни, але вони носять розрізнений характер, знання недостатньо глибокі, а вміння проявляються слабо.

Оцінка «E» - у засвоєнні навчального матеріалу мають місце суттєві неточності, відповіді неглибокі, містять істотні помилки, у тому числі у висновках, аргументація слабка. При викладенні матеріалу відсутня послідовність і чіткість, мова бідна.

Оцінка «FX» - головний зміст навчального матеріалу не засвоєний, основні вміння не проявлені. Відповідь виявляє відсутність необхідних знань і вмінь, містить помилки, які спотворюють зміст навчального матеріалу.

Оцінка «F» - Здобувач не відповідає.

Загальні критерії оцінювання тестових завдань:

- понад 89% правильних відповідей – “відмінно”;
- 75 – 81% правильних відповідей – “добре”;
- 60 – 74 % правильних відповідей – “задовільно”;
- менше 60% - “незадовільно”.

13. Методичне забезпечення

1. Шарко І. О. Управління інноваціями: методичні вказівки до практичних, семінарських занять і самостійної роботи студентів. Харків: ХНАУ, 2014. 26 с.
2. Шарко І. О. Управління інноваціями: тестові завдання для підсумкового контролю знань студентів. Х.: ХНАУ, 2015. 21 с.

14. Рекомендована література

Основна

1. Величко О.Г., Должанський А. М., Віткін Л. М., Янішевський О. Е., Ключев Д. Ю. Інноваційна діяльність у сферах техніки, технології, технічного регулювання і забезпечення якості: підручник. Донецьк: Свідлер, 2010. 394с.
2. Голубев А.А. Экономика и управление инновационной деятельностью: учеб. пос. СПб : СПбГУ ИТМО, 2012. 119 с.
3. Денисенко М.П., Голубева Т.С., Колос І.В. Інформаційне забезпечення інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства. Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Сер.: Комп'ютерні науки та інформаційні технології. Львів : Вид-во НУ "Львівська політехніка". 2009. № 647. С. 43-49.
4. Друкер Питер Ф. Бизнес и инновации. М.: «ИД Вильямс», 2007. 432 с.
5. Инновационная деятельность в агропромышленном комплексе России. Коллективная монография. Под редакцией И.Г. Ушачева, Е.С. Оглоблина, И.С. Санду, А.И. Трубилина. М.: “Экономика и информатика”, 2006. 374 с.
6. Исакова Н. Б. Предприятия Украины: инновационная деятельность и сетевые взаимодействия: монография; Под ред. д.э.н., проф. В.П.Соловьева. К.: Информ.-аналит. агентство, 2012. 377 с.
7. Ілляшенко С. М. Інноваційний менеджмент: підручник. Суми: ВТД, Університетська книга, 2010. 334 с.
8. Ілляшенко С. М. Управління інноваційним розвитком: проблеми, концепції, методи : навч. посібн. Суми : ВТД "Університетська книга", 2003. 278 с.
9. Йохна М. А., Стадник В. В. Економіка і організація інноваційної діяльності : навч. посіб. К.: Видавничий центр "Академія", 2005. 400 с.
10. Корінько М.Д. Інновації у діяльності суб'єктів господарювання. *Актуальні проблеми економіки*. 2009 №5. С.149–154.
11. Краснокутська Н. В. Інноваційний менеджмент: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2003. — 504 с.

12. Лояк Л. М. Роль інновацій у розвитку малого підприємництва. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. Вип. 1 (117). 2016. С. 110-114. URL: [http://ird.gov.ua/sep/sep20161\(117\)/sep20161\(117\)_110_LoyakL.pdf](http://ird.gov.ua/sep/sep20161(117)/sep20161(117)_110_LoyakL.pdf)
13. Мельник-Мельников П.Г. Пути коммерциализации технологий: специфика СНГ / презентационные материалы / 15-18 Октября, 2007. Баку. URL: http://www.stcu.int/bakuconference/tech_commercialization.pdf.
14. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: стат. зб. за 2018 р. / Держкомстат України; Відп. за вип. М. С. Кузнєцова. К., 2019. 108 с.
15. Пасмор Ю. В. Проблеми інформаційного забезпечення інновацій: соціально-комунікаційний аспект. *Актуальні питання інноваційного розвитку*. 2012. №2. С. 42-47.
16. Петрова І.Л., Шпильова Т. І., Сисоліна Н. П. Інноваційна діяльність: стимули та перешкоди: монографія. К.: «КРОК», 2010. 320с.
17. Проблеми нормативно-правового забезпечення інноваційної діяльності та шляхи їх вирішення: Конференція (м. Київ, 27 вересня 2017), відп. ред. В.С. Шовкалюк. К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2017. 188 с.
18. Створення та використання передових технологій та об'єктів права інтелектуальної власності на підприємствах України у 2014 році : доповідь від 12.05.2015. Держкомстат України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
19. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010–2020 роки в умовах глобалізаційних викликів. Авт.упоряд.: Г. О. Андрощук, І. Б. Жиляєв, Б.Г. Чижевський, М. М. Шевченко. К: Парламентське вид-во, 2009. 632 с.
20. Гуторов О.І., Михайлова Л.І., Шарко І.О., Турчіна С.Г., Киричок О.В. Управління інноваціями : навч. Посібник. Вид. 2-ге, доп. Харків: ХНАУ, 2016. 266с.
21. Федулова Л. І. Інноваційна економіка: підручник. К.: «Либідь», 2006. 480 с.
22. Інноваційний розвиток економіки: модель, система управління, державна політика / [Л. І. Федулова, В. П. Александрова, Ю. М. Бажал та ін.]; за ред. Л. І. Федулової. К.: Основа, 2005. 550 с.
23. Шумпетер Й. Теория экономического развития (Исследование предпринимательской прибыли, капитала, кредита, процента и цикла конъюнктуры). М.: Издательство «Прогресс», 1982. 454 с.
24. Щодо першочергових заходів з активізації інноваційної діяльності в Україні. Аналітична записка. Офіц. Сайт Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/654/>.

Допоміжна

1. Андрюшкевич О., Денисова И. Модели формирования национальных инновационных систем. 13.09.2013. Федеральное интернет-издание «Капитал Страны». URL: <http://kapital-rus.ru/articles/article/236495/>.
2. Білий М. М. Бізнес-інкубатори: особливості створення та функціонування в Україні та світі *Маркетинг і контролінг: сучасні виклики підприємництва*. Київ, 2017 р. С. 80-82. URL: <http://elar.nung.edu.ua/bitstream/123456789/6090/1/6695p.pdf>.

3. Бутенко А. І., Лазарева Є. В. Інноваційна спроможність суб'єктів підприємницької діяльності: монографія. Одеса: Фенікс, 2007. 108 с.
4. Венчурне інвестування. Офіц. сайт ТОВ «Компанія з управління активами «Еф Ай Ем КАПІТАЛ». URL: http://www.fimcapital.com.ua/venture_investment/venture_invest.
5. Вітренко-Хрустальова Т. М. Особливості та напрями державного регулювання інноваційного розвитку економіки в різних країнах. *Державне будівництво*. 2012. № 2. URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2012-2/doc/5/01.pdf>.
6. Володін С.А. Модель інноваційного розвитку аграрної науки на прикладі системи НААН України. *Інноваційна економіка*. 2014. № 3 [52]. С. 5 – 24.
7. Восемь технологических революций Украины. Революция седьмая: технопарки. URL: <https://project.liga.net/projects/tehnoparki/>.
8. Жигір'я А. А. Значення інформаційної складової, як економічного ресурсу при активізації інноваційних процесів. *Інвестиції: практика та досвід*. № 18/2015. С. 16-21. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/18_2015/5.pdf.
9. Заєць О. О. Джерела інформаційного забезпечення інноваційної діяльності підприємства. *Управління розвитком*. 2014. № 2 (165). С. 115 – 188.
10. Мазнев Г.Є. Управління інноваційним розвитком аграрних підприємств. Актуальні проблеми інноваційної економіки. 2017. № 2. С. 32-41. URL: <http://journals.urau.ua/index.php/2524-0455/article/view/102196>.
11. Малахов А. Е., Смолич Н. Г., Казанцева Д. Б. Новые концепции и перспективные инновации в сельском хозяйстве. *Problems and prospects of development of economy and management : materials of the II international scientific conference on December 3–4, 2014*. Prague: Vědecko vydavatelské centrum «Sociosféra-CZ», 2014. P.28 - 33.
12. Нагорняк Г. С. Інноваційна політика: метод. посіб. Тернопіль: ТНТУ, 2017. 264 с.
13. Проблеми та перспективи розвитку інноваційної діяльності в Україні : *матеріали XI Міжнародного бізнес-форуму* (Київ, 22 березня 2018 р.); відп. ред. А.А. Мазаракі. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 200 с.
14. Соловьев В.П. Технологические парки в Украине: от исходной концепции к реальной практике. *Наука та наукознавство*. 2014. № 1. С.15 – 20.
15. Тараненко О. М., Корновенко С. В. Технопарки в Україні як елемент інноваційної інфраструктури. Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. 2014. Вип. 1 (10). Т. 2. С. 44 – 48.
16. Федулова Л. І. Теоретичні конструкції креативної економіки. Економічна теорія та право. 2017. № 4 (31). С. 48-63.
17. Фещенко О. М., Ратушна М. П. Аналіз інноваційного потенціалу підприємств АПК. Міжнародний науковий журнал. URL: <http://www.inter-nauka.com/uploads/public/14303315542234.pdf>.
18. Чорна М. В., Глухова С. В. Оцінка ефективності інноваційної діяльності підприємств : монографія. Харків : ХДУХТ, 2012. 210с.
19. Круш П. В., Нетяга А. В. Оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємства. *Сучасні проблеми економіки і підприємництва*. Випуск 17. 2016. С. 66-72.

20. Ширма В. В. Організація інноваційного забезпечення функціонування сільськогосподарських підприємств. *Економіка та управління АПК*. 2013. Вип. 10. С. 197.
21. Шляхи розвитку української науки. Вип. № 1 (111). Київ, 2015, 147 с. <http://nbuvipar.gov.ua/images/nauka/2015/nauka01.pdf>.
22. Юринець З. В., Круглякова В. В., Петрух О. А. Інноваційно-інвестиційна політика держави: стан та особливості розвитку. *Економіка і суспільство*. Вип. № 4. 2016. С. 108-113.

Законодавчі документи

1. Деякі питання визначення середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності галузевого рівня на 2017-2021 роки: Постанова КМУ від 28 грудня 2016 р. № 1056. Офіц. сайт ВРУ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1056-2016-%D0%BF#n12>.
2. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 № 40-IV. Станом на 16.10.2012. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
3. Про наукову та науково-технічну діяльність :Закон України від 13.12.91 № 1977-ХІІ станом на 06.01.2011. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1977-12>.
4. Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Про стан та законодавче забезпечення розвитку науки та науково-технічної сфери держави»: Постанова Верховної Ради України від 11 лютого 2015 року № 182-VIII. Офіц. сайт ВРУ. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/182-viii>.
5. Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків: Закон України від 16 липня 1999 року N 991-XIV // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, N 40, ст.363.(Редакція від 05.12.2012). – Офіц. сайт ВРУ. – [Електронний ресурс]. – URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/991-14>
6. Про схвалення Концепції розвитку національної інноваційної системи: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 червня 2009 р. N 680-р // Офіц. сайт ВРУ. – [Електронний ресурс]. – URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/680-2009-%D1%80>.

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України. www.rada.gov.ua
2. Кабінет Міністрів України www.kmu.gov.ua
3. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України www.me.gov.ua
4. Міністерство фінансів України <http://minfin.kmu.gov.ua>
5. Міністерство освіти і науки України www.mon.gov.ua
6. Веб-журнал «Інтелектус» <http://www.patent.net.ua/intellectus/ua.html>
7. Науково-практичний журнал «Інтелектуальна власність» <http://www.intelvlas.com.ua/>
8. Журнал «Теория. Эксперимент. Технологии». Выходит в печатном и электронном виде. <http://www.tet.zp.ua/>
9. Международный технический журнал «Мир техники и технологий» <http://www.mtt.com.ua/>

10. Інновації, управління змінами в організаціях, управління знаннями
<http://www.bizbooks.com.ua/catalog/cat.php3?c=193&lang=1>
11. Державний фонд фундаментальних досліджень: <http://www.dffd.gov.ua/>
12. Генерація ідей: http://content.mail.ru/pages/p_27901.html
13. Експерт Україна: <http://www.expert.ua/>